

RUBUS FRUTICOSUS – ПЕРСПЕКТИВНА ЛІКАРСЬКА РОСЛИНА

Васильченко В.С., Новосел О.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. У даний час харчові продукти інтенсивно перевіряються на додаткові фізіологічні переваги, які можуть зменшити ризик хронічних захворювань або іншим чином оптимізувати здоров'я. Продукти можна назвати функціональними, якщо вони документально підтверджені та несуть користь для здоров'я. Одним із таких прикладів може бути ожина, яка визнана в усьому світі як функціональна їжа. Підвищена зацікавленість рослиною пов'язана зі значним вмістом поліфенольних сполук, які значною мірою сприяють її органолептичним властивостям і користі для здоров'я.

Мета дослідження. Дослідити властивості *Rubus fruticosus* L. як перспективної лікарської рослини.

Матеріали та методи. Виконання даного дослідження проводилося шляхом аналізу широкого кола джерел, зокрема PubMed і Web of Knowledge. У даному дослідженні використані теоретичні методи дослідження – узагальнення та системний аналіз.

Результати. *Rubus fruticosus* L. (*R. fruticosus*) — це напіврозпростертий або майже прямостоячий багаторічний листопадний колючий кущ зі стеблом, що швидко зростає до 3 м. Ростає на узліссях, полях, садах, живоплотах. Ця кущова рослина має колючки, але деякі культивовані сорти не мають шипів. *R. fruticosus* містить різні групи біологічно активних речовин (БАР), таких як, флавоноїди, дубильні речовини, вуглеводи, сапоніни, глікозиди, терпеноїди, стерини та алкалоїди. Рослина також містить аскорбінову кислоту, органічні кислоти, ефірні олії, розчинну та нерозчинну клітковину. На рис. 1 наведено структурні формули деяких БАР ожини. Завдяки цим хімічним компонентам рослина є дуже корисним протидіарейним засобом і заспокоює запалену слизову оболонку кишечника. Відвар листя використовують як загальнозміцнювальний засіб, а також для полоскання горла. Припарки з листя накладають на абсцеси та виразки шкіри.

R. fruticosus є одним із найбільших джерел антоціанів (ціанідин-3-О-глюкозид), флавонолглікозидів та інших фенолів серед інших фруктів і овочів, що сприяє її потужному антиоксидантному потенціалу. Однак існує дефіцит інформації про хімічний склад листя ожини. Незважаючи на те, що на вміст фенолів у листі впливають фактори навколишнього середовища та зрілість врожаю, надзвичайно важливо розуміти хімічний склад та антиоксидантні властивості різних видів *Rubus*, щоб використовувати їх вибірково у фармацевтичній та харчовій промисловості.

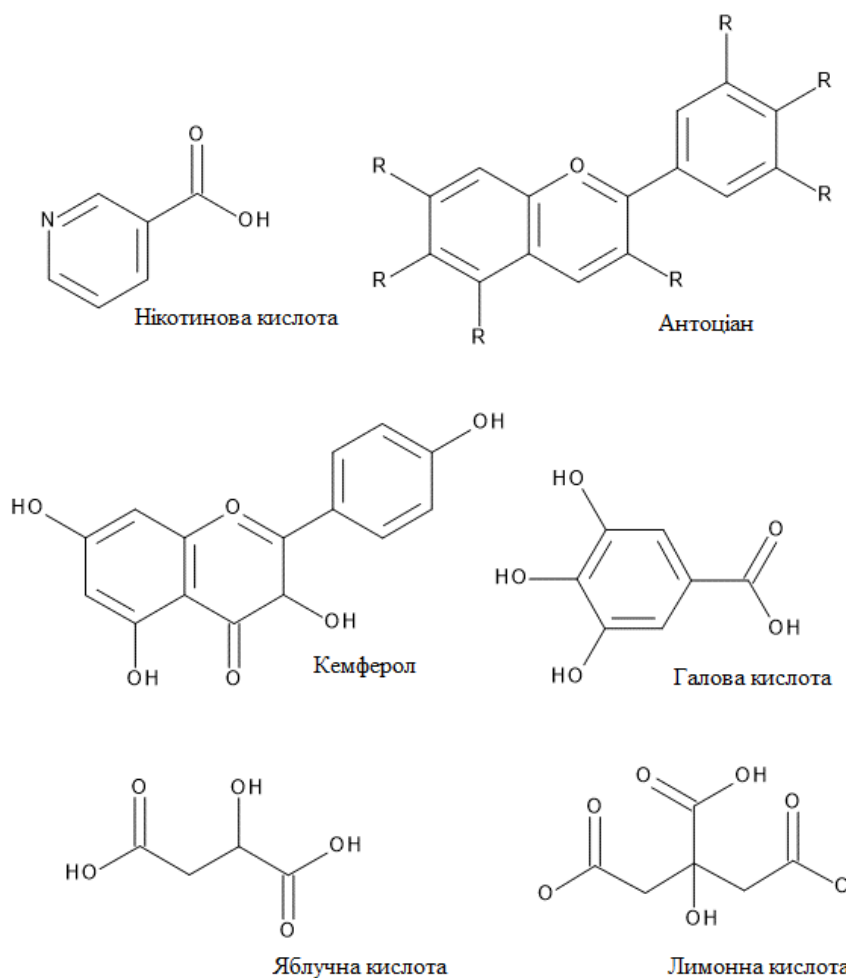

Рис. 1 БАР ожини сизої

Антоціани – це група водорозчинних природних пігментів, які надають кольору квітам і фруктам. Дослідження на тваринних моделях показують, що антоціани мають антиканцерогенну, протизапальну дію, а також застосовуються для профілактики та лікування ожиріння, цукрового діабету та серцево-судинних захворювань. Ожина відома своїми протираковими властивостями. Вона містить антиоксиданти, які знищують вільні радикали, які шкодять клітинам і можуть призвести до раку. Антиоксиданти також допомагають захистити і зміцнити імунітет, що знижує ризик виникнення онкологічних захворювань, зокрема раку стравоходу, шийки матки та молочної залози. Фрукти демонструють різну антиоксидантну здатність завдяки варіаціям у вмісті вітамінів С і Е.

Висновок. Отже, плоди *R. fruticosus* мають багатий склад БАР, таких як вітаміни, мінерали, антиоксиданти та харчові волокна, які необхідні для здоров'я та фізичної форми людини. Ці сполуки запобігають старінню, виникненню раку, запалень і неврологічних захворювань.